

Dues mirades

Un bol

JOSEP MARIA **Fonalleras**

De cop, mentre per esmorzar et menges un kiwi verd i solitari, et cau a les mans una revista. Posem que és una revista de cuina i posem que, en una pàgina perduda, lluny de les receptes, dels restaurants recomanats, dels productes de temporada i dels reportatges a cuiners emergents, hi ha una secció de llibres. Posem que, en aquesta secció, es parla d'un llibre que recull els invents i els estris culinàries més destacats en la història de la humanitat. I posem que t'hi atures, que t'interessa saber amb quin es queda l'autora del llibre.

Hi parla del foc, per descomptat, que és l'avenç més destacat de tots i que va significar la revolució més esclatant, determinant i efectiva de totes les revolucions que

ha viscut l'ordre dels primats. Però no el tria com l'aportació més important sinó que esmenta els bols, els recipients, els utensilis que serveixen per contenir-hi menjars i ingredients. «És en la barreja», diu, «on neix la cuina». No pas en la cocció, sinó en la possibilitat d'establir un conjunt, de formalitzar una unitat, de pensar que la mescla és profitosa i benèfica.

La intervenció del foc modifica la textura, el color, el sabor i les propietats nutritives dels aliments, però és en l'enciamera, punt de trobada fantàstic, on neix la possibilitat d'una creació que fulmina la indiferència i aposta per la conjunció. Són pensaments que et vénen al cap, un dia, mentre per esmorzar et menges un kiwi verd i solitari. ≡

EMMA **Riverola**

¡Visca Franco!

Uns militants de les Noves Generacions del PP han descobert aquest estiu que l'àguila de la bandera franquista és la mar de fardona. També han adoptat la salutació feixista i, així, amb un ampli somriure i una immensa ignorància –o una cosa pitjor, segurament– han posat per a unes fotos que la xarxa s'ha encarregat d'amplificar. Un fet que a Alemanya simplement estaria prohibit aquí sembla acceptar-se com un tonto i trist passatemps. N'hi ha prou de sentir les declaracions del portaveu adjunt del PP al Congrés, **Rafael Hernando**, que es permet equiparar la bandera franquista amb la republicana. Per ell, totes dues són inconstitucionals i anima el PSOE a prohibir l'aparició de la tricolor en els seus

actes. Si ja és prou terrible que **Hernando** compari el símbol d'una dictadura imposada a sang i foc amb el d'una república avalada pels vots, pitjor encara és la seva afirmació poca-solta que la Segona República «va conduir a un milió de morts». La perversió històrica és infame. Convertir les víctimes en culpables és més que ignorància. I molt més en el cas d'**Hernando**: com a advocat, ell no es pot escudar en l'analfabetisme. La seva asseveració justifica el feixisme. No hi ha discussió possible.

Al PP ningú s'ha afanyat a exigir un mínim rigor històric. Mentrestant, els seus cadells seguiran somrient i aixecant la palma de la mà davant la bandera franquista. I la democràcia estarà, cada dia, un pam més lluny. ≡

Petit observatori

JOSEP MARIA
EspinàsUna Olivetti
contra
els espies

ISensacional! !Extraordinari! Els serveis secrets russos tornen a la màquina d'escriure per esquivar l'espionatge informàtic. Ho he llegit en un retall de diari que m'ha passat la meua amiga **Joana**, que sap que jo continuo escrivint els llibres i els articles en una màquina Olivetti Studio 46. No fa gaire deu haver fet uns 60 anys que faig servir una màquina exactament com aquesta. No m'esperava que el fet d'utilitzar una eina tan antiquada em protegís de les prodigioses capacitats tecnològiques d'avui dia.

Segons el diari *Izvestia*, el Servei Federal de Protecció rus ha comprat 20 màquines d'escriure especials per redactar la informació confidencial diària. Sembla que en l'era de la informació, els secrets són més vulnerables que mai. L'era informàtica ha facilitat la tasca dels espies, i els secrets són ara, paradoxalment, més accessibles que mai.

Paradoxalment,
amb la informàtica els
secrets són avui més
accessibles que mai

El descobriment d'aquest forat en el món de la informació reservada ha provocat el desconcert comprensible, però el que resulta, per a molts, menys comprensible és que el manteniment dels secrets no s'aconsegueixi amb una complexa estratègia informàtica innovadora, sinó recuperant una maquinota antiga i feixuga, incapaç de remetre centenars de missatges en un segon, que necessita paper i una cinta que es gasta i que s'ha de canviar periòdicament, que fa soroll quan es tecleja, que no permet esborrar un error de pulsació...

Resulta que s'ha descobert que la comunicació informàtica és vulnerable i facilita la feina dels espies. Francament, és una sorpresa que un foli de paper escrit a màquina sorollosa de fa 50 anys sigui menys vulnerable que l'admirable sofisticació tecnològica d'avui. Jo he escrit milers i milers de pàgines sense sospitar que algú podria robar-me cap text. Però ara demano, per favor, que algú tingui la bondat d'espiar-me i divulgar els meus articles a Nova York o a Moscou.

Pel preu no discutirem. ≡

La cohesió social

Diversitat i cultura

Catalunya desaprofita la riquesa de la immigració, fet que no ajuda a una identitat compartida

RICARD
Zapata-Barrero

Un país sense cultura és un país sense cara. La cultura no és despesa, sinó inversió pública. Ja està àmpliament demostrat que la política cultural pot ajudar al desenvolupament econòmic i que fins i tot afavoreix el rendiment d'una empresa. Aprofundint en la funció social de la cultura es reforça la identitat nacional. A més a més ara, en època de crisi i de pèrdua de confiança en un mateix i en el sistema, la cultura pot actuar d'argamassa per connectar la comunitat de ciutadans al corrent principal de la societat i ser un eix vertebrador de la cohesió social. La comunicació interpersonal a través de la cultura és una dimensió de la ciutadania completament desatada al nostre país. A més a més, la cultura posa en relació generacions i classes socials i ajuda a projectar des del present un futur comú.

LES POLÍTIQUES culturals poden jugar un paper important per acomodar la diversitat a Catalunya, però el debat està desatès. Estem, a més a més, en un bon moment, perquè no tenim la pressió de concentrar la majoria dels recursos en la recepció d'immigrants. En aquests moments no hi ha compromisos en ferm, ni actuacions que vagin més enllà de la pre-

sència de la diversitat en alguns actes culturals o en algunes relacions a través de la política lingüística. Quan pensem en el vincle entre política cultural i diversitat veiem dos departaments que treballen d'esquena l'un de l'altre, quan hi ha moltes coses per fer conjuntament.

La incorporació de la diversitat com a principi rector en la cultura és una etapa encara per construir a Catalunya i Barcelona. L'Institut de Cultura de Barcelona (Icub), per exemple, en l'últim període de l'anterior mandat va fer uns primers passos aprofitant el marc europeu de diàleg intercultural obert el 2008. Ara tot sembla alentit, quan la dinàmica oberta no era circumstancial sinó amb voluntat estratègica. A part d'algunes comunicacions puntuals, no hi ha relació entre les àrees d'immigració i de cultura, tant a nivell de la Generalitat com de la ciutat de Barcelona. S'ha de sortir d'aquest solipsisme institucional. S'ha de planificar un full de ruta que es converteixi en un projecte de ciutat i de país.

Dins d'aquest impuls polític propo un enfocament basat en la democratització de la cultura que promogui una ciutadania cultural. Una participació com a forma de comunicació entre la diversitat i la cultura i que doni espais no només per a artistes d'origen immigrant i nous

TRINO

productors de *rumbes catalanes* sinó que fomenti la participació dels immigrants en les activitats culturals pot ajudar a generar un sentiment d'identitat compartida. L'espai de la cultura és un espai d'identitat comunitària.

Alguns països sense Estat, com per exemple el Quebec, ja fa temps que destinen gran part dels seus esforços institucionals (i també diners) a desenvolupar totes les membranes de la cultura, territorialitzant-la des d'un carrer i el barri. ¡Cap espai a la ciutat sense cultura! Culture pour Tous és un servei especialment destinat a fer que tot ciutadà tingui accés a la cultura. En el nostre cas és imprescindible una indústria cultural per promoure una identitat nacional que inclogui tota la diversitat i internacionalitzi el cosmopolitisme de Barcelona i de Catalunya.

Necessitem crear una sèrie d'espais de debat des dels barris, un diàleg responsable entre cultura i noves dinàmiques socials fruit de la diversitat. Organitzar trobades de persones de diferents procedències culturals avalaria que la diversitat és un bon recurs per afavorir el desenvolupament d'una ciutat. Ara la diversitat –que la Unesco va declarar patrimoni comú de la humanitat l'any 2001– s'evapora i es perd en un carreró sense sortida institucional que no ens podem permetre. Perdem energia inútilment, de la mateixa manera que a l'hivern tenir les finestres obertes significa desaprofitar calefacció.

LA DIVERSITAT pot ser una nova base que nodreixi la creativitat i la innovació a Catalunya, el desenvolupament tant personal com col·lectiu. La diversitat és un recurs totalment inexplorat des d'un punt de vista de política cultural. S'ha de promoure la participació dels immigrants en la vida cultural de Barcelona i del país. Connectar les nostres institucions culturals amb la realitat de les noves dinàmiques de diversitat contribuiria sens dubte a evitar una segregació cultural que no està dins de la nostra lògica de país. Estem a temps de crear un context propici que promogui una cultura de la diversitat. No és qüestió només de diners, sinó de voluntats. ≡

Professor de Ciència Política de la UPF i director del Grup de Recerca Interdisciplinari en Immigració.